

Nacka kommun och polisens trygghetsundersökning 2023

Lokal analys av trygghetsmätning i Nacka kommun 2023

Här redogörs för ett urval av resultaten från den regionala trygghetsmätningen 2023. Resultaten jämförs med tidigare år för Nacka kommun. Därtill beskrivs resultat uppdelat på ålder och kön – två faktorer som har inverkan på både otrygghet och utsatthet för brott. Syftet är att beskriva skillnader inom kommunen tillsammans med utveckling över tid.

Sammanfattning

Andel som uppger att de är otrygga¹ uppgår till 13 procent, vilket är en minskning i jämförelse med 2020 då andel otrygga uppgick till 19 procent. Nedgången sker i samtliga åldersgrupper samt för både män och kvinnor.

Även om otryggheten har minskat bland både män och kvinnor, så har kvinnors trygghet ökat mer över tid.

Uppfattningen om att polis respektive kommun bryr sig om problem i området, minskar. I Fisksätra som är vårt utsatta område uppfattar medborgarna att polis och kommun bryr sig mer. För polisen sker en nedgång från 47,8 procent 2020 till 44,5 2023. För kommunen sker en nedgång från 45,4 procent 2020 till 42,6 procent 2023.

Utsatthet för brott minskar i nästan samtliga undersökta brottstyper – såväl våld, stöld, skadegörelse som hot minskar. Undantaget är bedrägeri, vilket ligger på samma nivå som 2020. Det är något vanligare att män blivit utsatta för bedrägeri jämfört med kvinnor.

Trygghetsmätningens genomförande

Trygghetsmätningen är en regional enkätundersökning om bland annat utsatthet för brott, upplevelser av ordningsstörningar och otrygghet. Mätningen har genomförts 2020, 2021, 2022² och 2023 som postal- respektive webenkät till ett slumpmässigt urval av personer 16-85 år folkbokförda i Polisregion Stockholm (Stockholms län samt Gotland).³ År 2023 skickades enkäten till 78 047 personer och Origo Group ansvarade för att genomföra datainsamlingen.

Frågeformuläret omfattade 26 frågor på fyra sidor. Det första utskicket gjordes i mitten av april 2023. De som inte besvarat enkäten fick ytterligare två påminnelser. Totalt besvarades enkäten av 34 936 personer vilket motsvarar en svarsandel på 44,8 procent (senaste jämförbara mätning var 2021, då var svarsandelen 52,5 procent). I Nacka kommun skickades

---

¹ Avser de som svarat ”Ganska otrygg”, ”Mycket otrygg” eller ”Går ej ut ensam på kvällen av oro för att utsättas för brott”.

² Mätningen 2022 genomfördes endast i ett urval av kommunerna i regionen

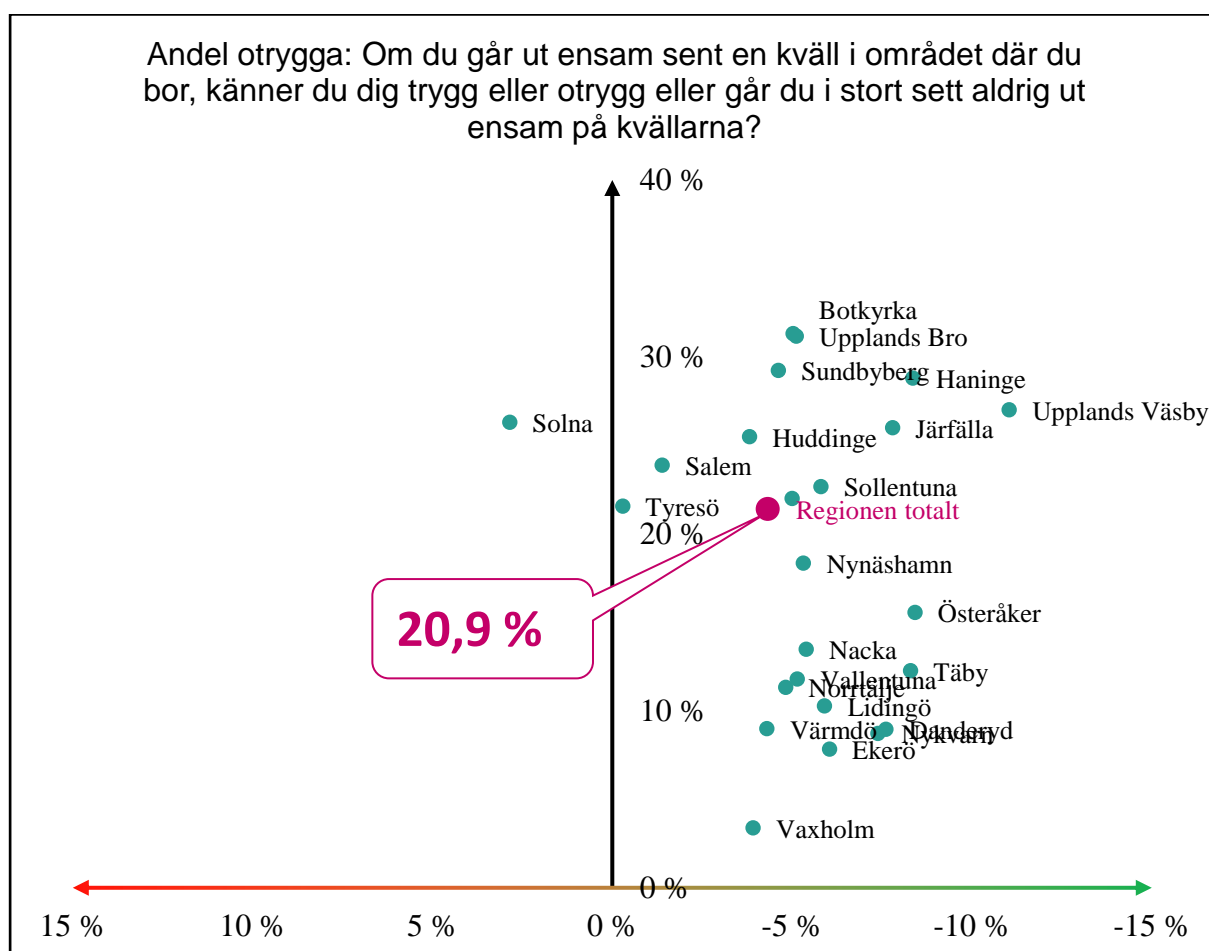
³ Följande kommuner hade inte kompletta urval för att generalisera till hela kommunen: Södertälje (enbart urval i ett delområde), Gotland (enbart urval i fyra delområden) och Sigtuna (enbart urval i fyra delområden)

enkäten ut till 3520 personer och 1669 svarade vilket motsvarar en svarsandel på 48 procent. (År 2021 var svarsandelen 56 procent).

Otrygghet i området

Otrygghet i lokalområdet undersöks genom frågan ”Om du går ut ensam sent en kväll i området där du bor, känner du dig trygg eller otrygg eller går du i stort sett aldrig ut ensam på kvällarna?”. Andel som uppger att de är otrygga⁴ i Nacka uppgår till 13,6 procent, vilket är en minskning i jämförelse med 2020 då andel otrygga uppgick till 18,9 procent.

Det är betydligt fler kvinnor som är otrygga jämfört med män – 2023 svarade 16,5 procent av kvinnorna att de var otrygga i sitt lokalområde på kvällen, medan siffran för männen var 9,9 procent. Även om otryggheten har minskat, så är det fortfarande skillnad mellan män och kvinnor där drygt 50% fler kvinnor än män upplever otrygghet. Andelen kvinnor som är trygga har ökat mer än andelen män sedan 2020. En uppdelning på ålder visar att yngre (16-19 år) uppger en något högre otrygghet än äldre (65-85 år) – 16,6 procent av yngre är otrygga på kvällen i lokalområdet medan siffran för äldre uppgår till 12,2 procent. Den minskade otryggheten går samtidigt att se bland samtliga åldersgrupper.

⁴ Avser de som svarat ”Ganska otrygg”, ”Mycket otrygg” eller ”Går ej ut ensam på kvällen av oro för att utsättas för brott”.

Per kommun framkommer en tydlig variation i nivå där Botkyrka, Upplands Bro och Sundbyberg avviker med hög otrygghet – runt 30 procent av invånarna upplever otrygghet på kvällen i lokalområdet. På den lägre skalan finns Vaxholm (3,4 procent otrygga), Ekerö (7,8 procent otrygga) och Danderyd respektive Lidingö (9 procent otrygga). Det framkommer också att nedgången i otrygghet sker på bred front; endast i Solna ökar otryggheten. Bäst utveckling har Upplands-Väsby där otryggheten minskar med 11 procentenheter.

Polisen och kommunen bryr sig om området

En viktig del i att bygga förtroende för både polis och kommun är att invånarna anser att myndigheterna bryr sig om de problem som finns i området. Detta undersöks genom följande frågor⁵:

Instämmer du eller instämmer du inte i följande påstående: “Polisen bryr sig om de problem som finns i det område där jag bor”?

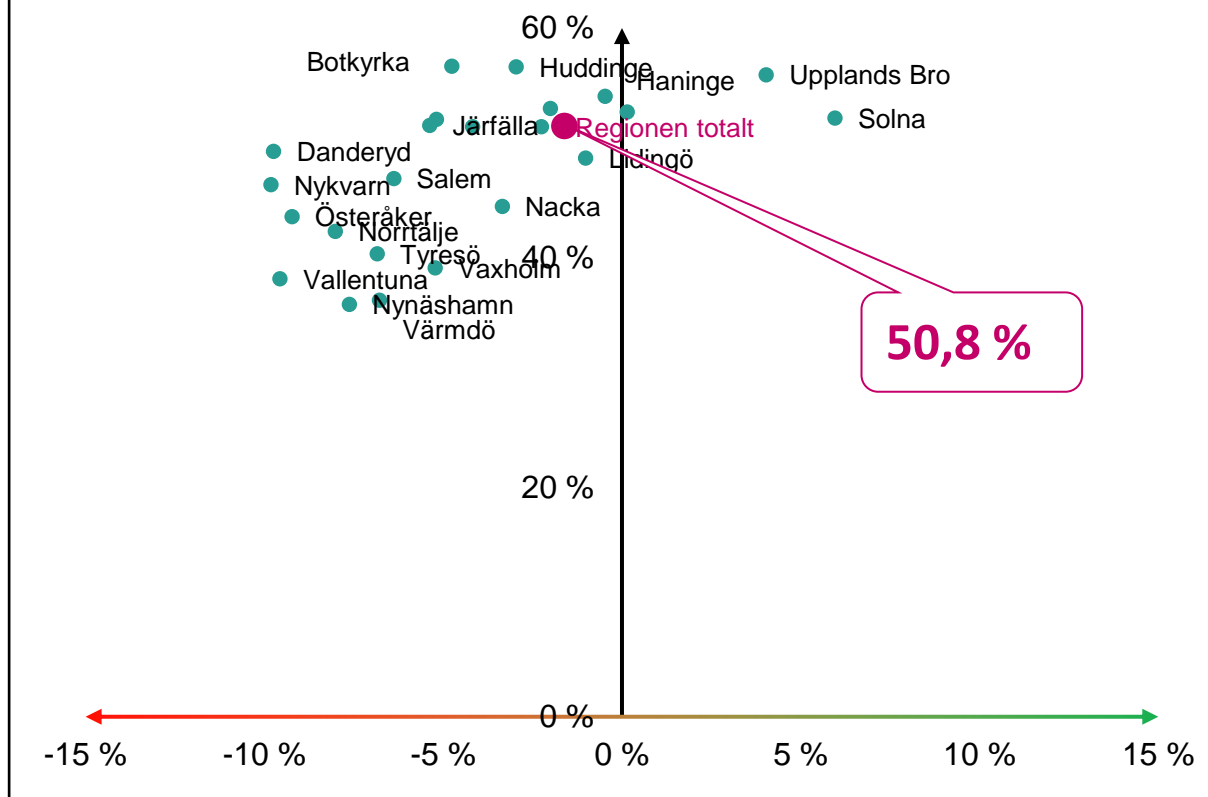
Instämmer du eller instämmer du inte i följande påstående: “kommunen bryr sig om de problem som finns i det område där jag bor”?

Andel som anser att polisen bryr sig om problem i Nacka uppgår 2023 till 44,5 procent, vilket är en nedgång från 2020 då 47,8 uppgav att polisen bryr sig om problem. Det är en mindre andel som anser att kommunen bryr sig om problem jämfört polisen och även här sker en nedgång – från 45,4 procent som anser att kommunen bryr sig om problem 2020 till 42,6 procent 2023. Nedgången i uppfattningen om att de båda myndigheterna bryr sig om problem i området går att se hos såväl kvinnor som män. Vad gäller ålder så minskar andelen som anser att polisen bryr sig om problem med ökad ålder. Men det är främst för åldersgrupperna 50-64 år och 65-85 år som en mindre positiv syn kan noteras. Bland dessa åldersgrupper sker också den negativa förändringen över tid medan övriga åldersgrupper är relativt oförändrade. Den generella nedgången i bedömningen om att polis respektive kommun bryr sig om problem i området, drivs därmed främst av den äldre befolkningen.

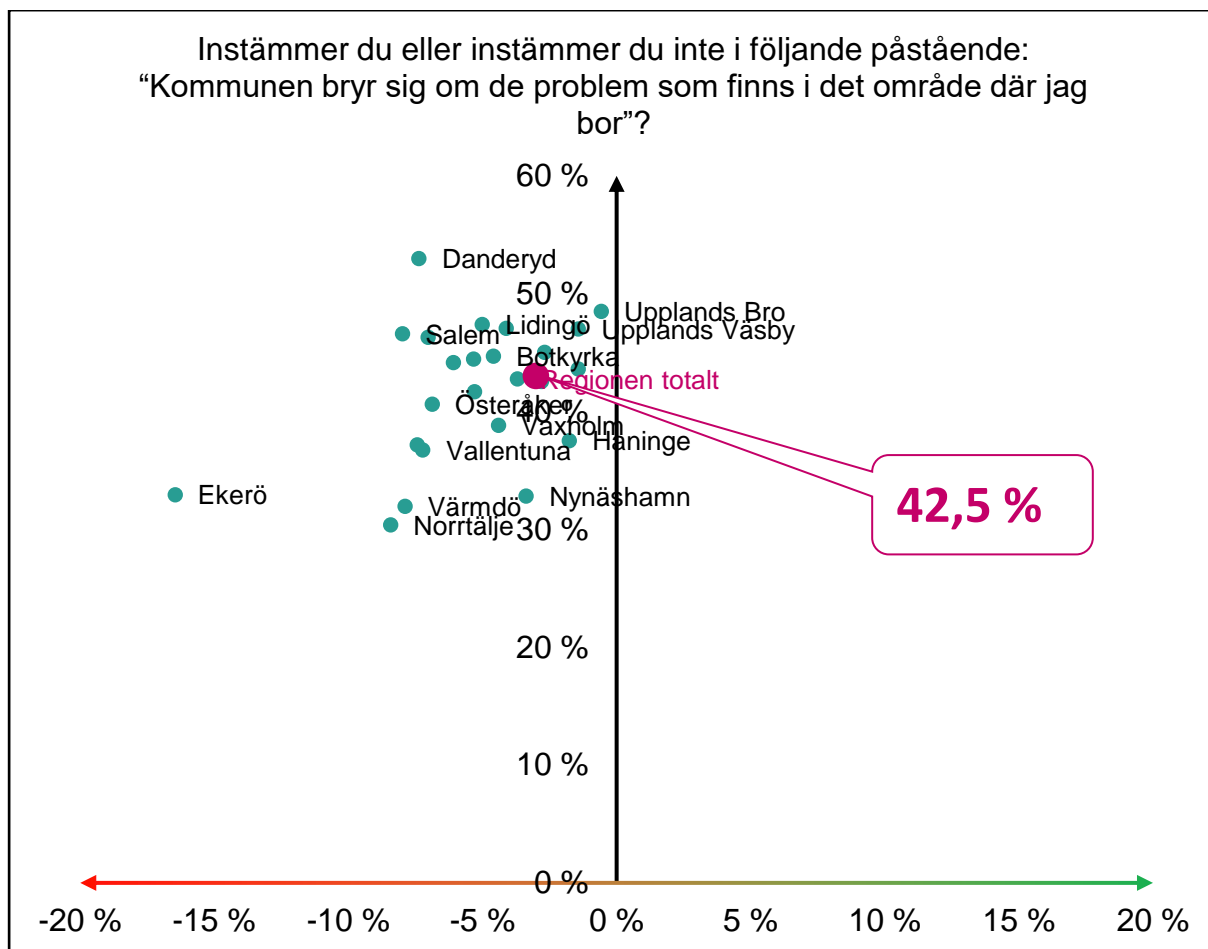
---

⁵ För båda frågorna finns följande svarsalternativ – Instämmer helt, instämmer delvis, instämmer inte, instämmer inte alls, vet ej – där instämmer helt och instämmer delvis här redovisas som att respondent anser att myndigheten gör ett bra jobb.

Instämmer du eller instämmer du inte i följande påstående:
 “Polisen bryr sig om de problem som finns i det område där jag
 bor”?

Uppfattningen om att polisen bryr sig om problem i området varierar mellan kommunerna. Botkyrka, Huddinge och Upplands Bro är de kommuner som ligger högst, runt 56 procent anser att polisen bryr sig om problem i området. Utvecklingen över tid indikerar att försämring i bilden av att polisen bryr sig om problem i området, går att se i en klar majoritet av kommunerna. Upplands-Bro och Solna har tydligast motsatt utveckling, där bilden av polisen blir mer positiv. Den negativa utvecklingen är som tydligast i Danderyd, Nykvarn och Vallentuna.

Motsvarande fråga som ovan, men med utgångspunkt om kommunen bryr sig om problem i området, visar på likartade resultat bland kommunerna - samtliga kommuner visar i olika grad på en negativ utveckling över tid. Tydligast är detta för Ekerö. Sett till nivå så utmärker sig Danderyd med 53 procent som anser att kommunen bryr sig om problem.

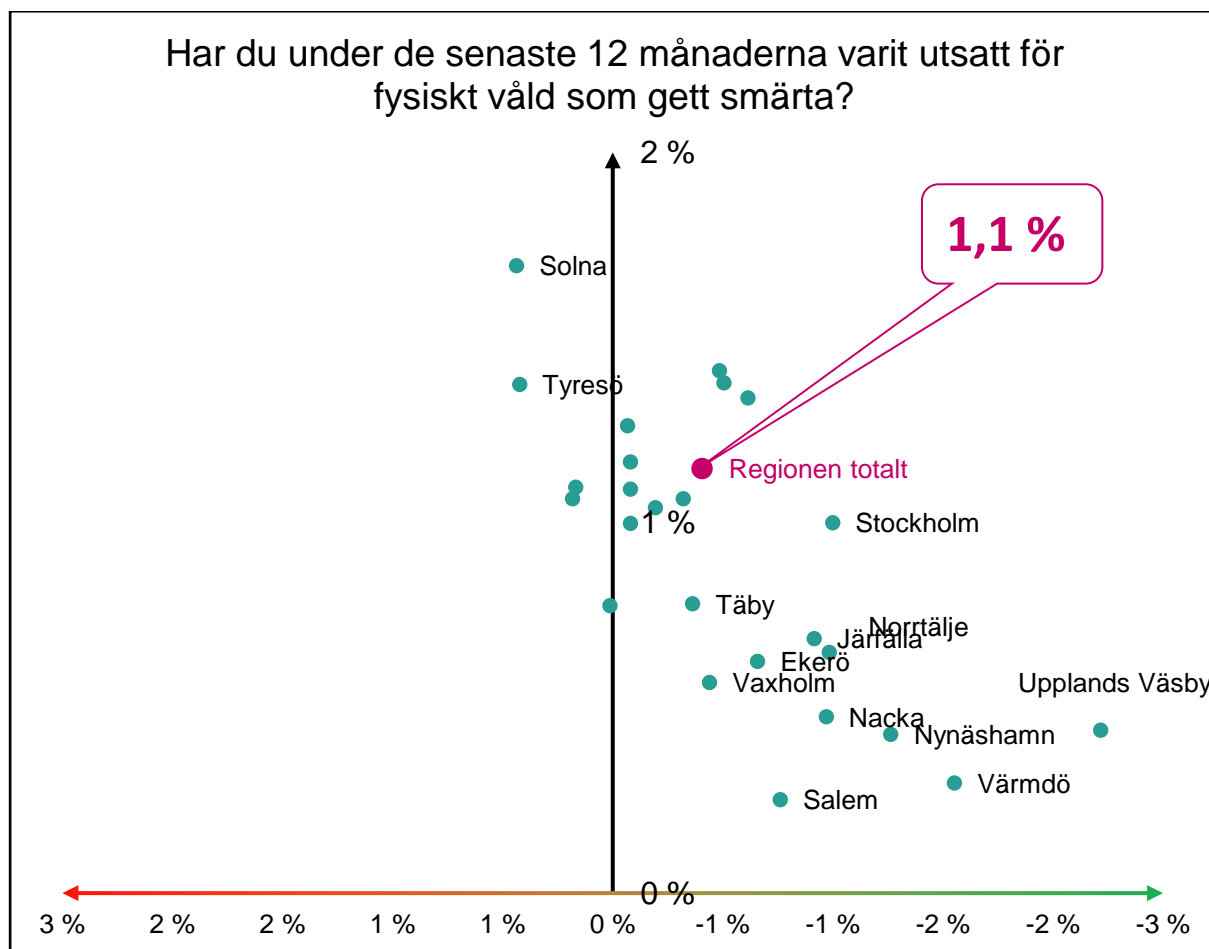
Utsatthet för brott

Utsatthet för våld undersöks genom frågan "Har du under de senaste 12 månaderna varit utsatt för fysiskt våld som gett smärta?" med svarsalternativen "Ja" och "Nej". Skillnader i utsatthet för våld måste bedömas med försiktighet, eftersom nivåerna är så pass låga. I Nacka år 2023 uppgav 0,5 procent att de blivit utsatta för fysiskt våld som gett smärta, vilket är en minskning jämfört med 2020 då 1,4 procent uppgav att de varit utsatta.⁶ Utsatthet för våld är vanligare bland kvinnor, där det för 2023 var 0,5 procent av kvinnorna som var utsatta jämfört 0,4 procent bland männen. Nedgången i utsatthet går att se bland både män och kvinnor. Uppdelat på ålder så framgår att utsatthet för våld minskar med ökad ålder – 1,2 procent av 16-19-åringarna har blivit utsatta för våld medan 0,4 procent blivit utsatta i åldern 65-85 år. Nedgången i utsatthet för våld går att se bland samtliga åldersgrupper.

Vad gäller relation till gärningspersonen så är "främling" betydligt vanligare än "bekant" – 2023 var gärningspersonen en främling i 58,2 procent bland personerna som blivit utsatta för våld, medan 16,4 procent var en bekant (sedan 2020 har däremot andelen som uppgett att

⁶ Eftersom skillnaderna här är begränsade, så ska det nämnas att de ändå är statistiskt signifikanta, signifikansnivå: 95 %

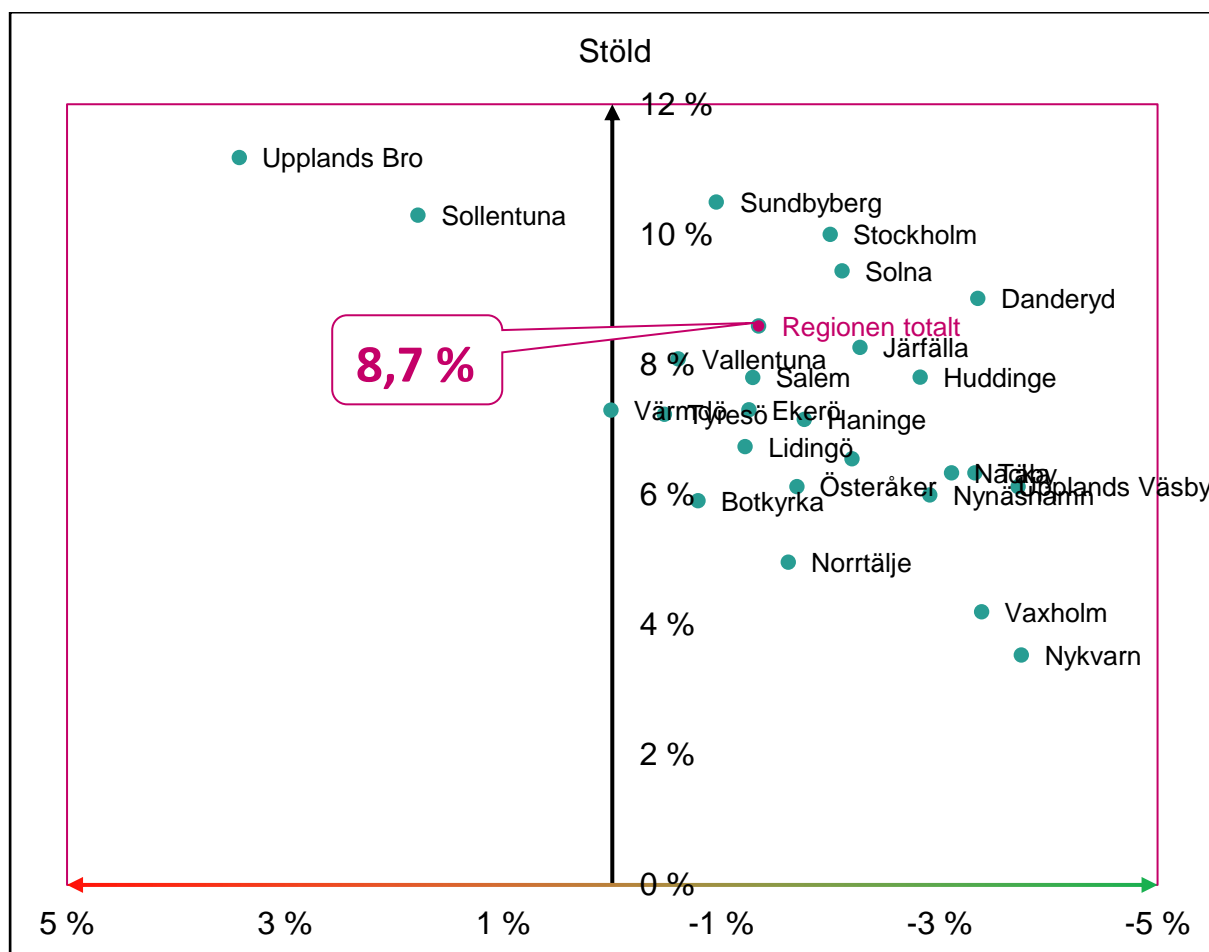
gärningspersonen var bekant ökat). Det ska noteras att kvinnor i högre utsträckning har utsatts för en bekant gärningsperson jämfört män (20,9 procent bland kvinnor och 13,3 procent bland män).

Skillnader i våld mellan kommunerna blir i flera fall mycket begränsat, eftersom utsattheten för våld generellt är låg, varför fokus ligger på de kommuner som utmärker sig tydligast. Högst nivå finns i Solna där 1,7 procent rapporterar att de blivit utsatt för våld. Lägst nivå finns Salem och på Värmdö, där mindre än 0,5 procent rapporterar utsatthet för våld. Intressant är att Solna, som ligger högst, också har haft en negativ utveckling sedan 2020 (dock en begränsad utveckling om 0,4 procentenheter). Ett likartat mönster finns för Tyresö. På motsatt sätt karakteriseras Salem och Värmdö, där nivån är som lägst, av en viss positiv utveckling sedan 2020 (i Salem minskar våldet något med 0,8 procentenheter och på Värmdö minskar våldet med 1,6 procentenheter). Mest positiv utveckling finns i Upplands Väsby, där förändringen gått från 2,6 till 0,4 procent utsatt. Nedgången i våld drivs av en absolut merpart av kommunerna.

Andelen personer, i Nacka, som har blivit utsatta för stöld var 2023 6,3 procent, vilket är en nedgång jämfört med 2020 då 9,4 procent var utsatta. Det är vanligare att män har utsatts för stöld jämfört med kvinnor (6,9 procent respektive 5,9 procent 2023). Nedgången går att se i båda grupperna. Sett till ålder så finns ingen tydlig trend, men det är tydligt att utsatthet för stöld är vanligast i åldern 50-64 år. Nedgången mellan 2020 och 2023 syns även för åldersgruppen 20-29 år, minskningen är högre jämfört med de andra åldersgrupperna. Stöld på

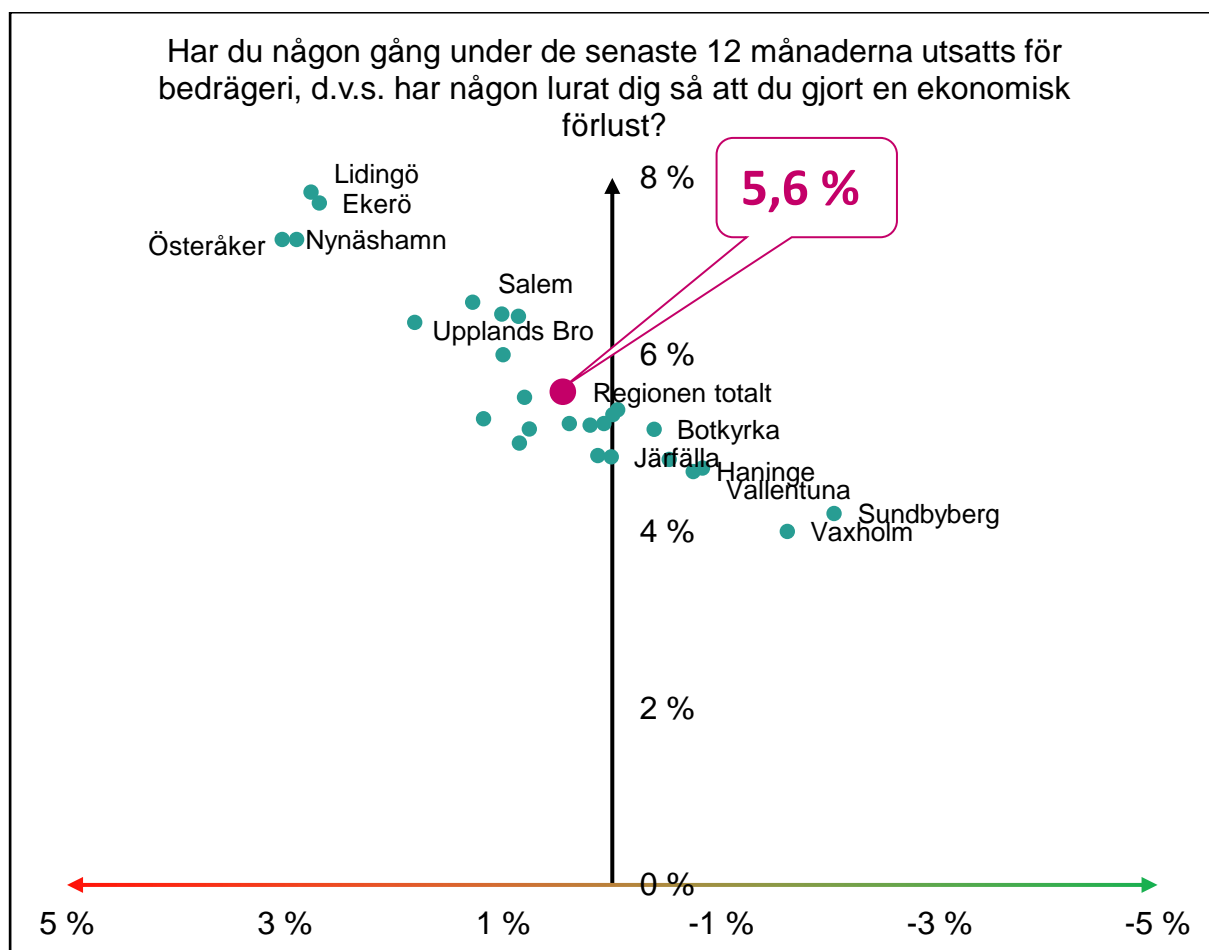
vinden, i källare, garage, etc. är den vanligaste typen av stöld, följt av stöld av cykel/moped i området där man bor.

Skillnaderna i utsatthet för stöld visar att Upplands Bro (11,2 procent utsatta), Sundbyberg (10,5 procent utsatta) och Sollentuna (10,3 procent utsatta) utmärker sig. Upplands Bro och Sollentuna finns också en ökad utsatthet jämfört 2020 (en ökning om 3,4 respektive 1,8 procentenheter). Kommunerna med lägst andel utsatta för stöld är Nykvarn (3,5 procent), Vaxholm (4,2 procent) och Norrtälje (5 procent). Nykvarn är tillsammans med Upplands Väsby de två kommuner som haft störst positiv utveckling över tid, men en minskning kring 4 procentenheter. Sammantaget är nedgången i stöld en bred företeelse, som berör samtliga kommuner förutom Upplands Bro och Sollentuna.

Bedrägeri är ett brott som, i Nacka, ligger på samma nivå mellan 2020 och 2023, 5,3 procent utsatta. Det är vanligare att män blivit utsatta för bedrägeri jämfört med kvinnor (2023 uppgav 6 procent bland männen och 4,6 procent bland kvinnorna att de varit utsatta). Fördelat på ålder så framkommer att bedrägeri ökar med högre ålder och högst utsatthet finns i åldersgruppen 65-80 år (6 procent utsatta för bedrägeri). Näst högst utsatthet finns i åldersgruppen 30-49 år (5,9 procent utsatta för bedrägeri). Ökningen över tid är tydligast för åldersgruppen 50-64 år, vilken är den åldersgruppen som har tredje högsta andelen utsatta (5,2 procent utsatta för bedrägeri). Typ av bedrägeri visar att internet är vanligast (50,4 procent) medan olovlig användning av kredit-/kontokort förekommer för 14,0 procent av

personerna som blivit utsatta. Det är också en stor grupp (41,3 procent) som uppger att brottet skedde på annat sätt.

Bedrägeri är den brottstyp i enkäten som tydligast ökar. Samtidigt visar redovisning per kommun ett skiftande resultat – cirka 1/3 kommuner visar ingen förändring, eller en minskning av denna brottstyp. Tydligaste exemplen är Vaxholm och Sundbyberg där nivån av utsatthet för bedrägerier ligger på cirka 4 procent, samt att nivån har minskat med två procentenheter jämfört 2020. Men 2/3 kommuner visar en ökning och tydligast är detta för de fyra kommunerna Lidingö, Ekerö, Österåker och Nynäshamn – här ligger utsattheten för bedrägeri på runt 7-8 procent, samt en ökning på runt 3 procentenheter jämfört 2020.

Vad gäller övriga undersökta brottstyper i enkäten – utsatthet för hot och skadegörelse - så minskar dessa mellan 2020 och 2023. I Nacka var det år 2020 5 procent som var utsatta för hot och år 2023 var det 2,9 procent. I Nacka var det år 2020 5,6 procent som var utsatta för skadegörelse och år 2023 var det 5,4 procent.

Något som inte haft samma positiva utveckling är anmälningsbenägenheten, vilken minskat under samma period – i Nacka år 2020 svarade 11,3 procent att de anmält minst ett av de brott de blivit utsatta för, jämfört med 8 procent 2023.⁷ Anmälningsbenägenheten har minskat hos

⁷ Anmälningsbenägenhet undersöks med frågan ”Om du blivit utsatt för brott under de senaste

både män och kvinnor. Minskad anmälningsbenägenhet innebär att mörkertalet gällande brottsutsatthet ökar när skattningar görs utifrån anmälda brott i kriminalstatistiken. Slutsatsen om att en nedgång i anmälningsbenägenhet behöver grundas ytterligare undersökningar, men resultaten indikerar att så är fallet. Detta visar tydligt på behovet av att undersöka utsatthet och anmälningsbenägenhet i självdeklarationsundersökningar, eftersom dessa inte påverkas på samma sätt om brottet anmäls eller ej.

---

12 månaderna, har du i så fall polisanmält detta?” med svarsalternativen ”Ja, samtliga brott”, ”Ja, men bara vissa”, ”Nej” respektive ”Har inte varit utsatt för brott”. Procenttalet avser de som anmält samtliga eller vissa av brotten de blivit utsatta för.